

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/521/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414201108
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5414201108.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Martinom Cibulom, advokátom so sídlom M. G., M. D. č. XXX/X proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie č. 13, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 7C/40/2014-51 zo dňa 27. mája 2015, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom č. k. 7C/40/2014-51 zo dňa 27.05.2015 návrh zamietol (výrok I.). Odporcovi náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

Konštatoval, že navrhovateľ sa domáhal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť mu sumu 10.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne od 16.09.2013 do zaplatenia z titulu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami súdov (rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/46/2004 zo dňa 16.09.2010 a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/118/2010 zo dňa 24.11.2010), a to v zmysle ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Súd mal zistené, že uznesením policajného orgánu ČVS: UIS-107/IBB-PO-2003 zo dňa 28.05.2003 bolo podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku účinné do 31.12.2015 začaté trestné stíhanie a dňa 19.08.2003 vznesené obvinenie C. L. - navrhovateľovi pre trestný čin zneužívania vlastníctva podľa § 258 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 04.04.2003 ako spoluvlastník demoláciou zničil objekt súpisné č. 176, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou, evidovanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok pod číslom 2772/0, situovanou na parcele č. KN 889/1 v k.ú. obce D., okres Tvrdošín, v Pamiatkovej rezervácii Ľudovej architektúry vyhlásenej uznesením vlády SSR č. 316 zo dňa 14.09.1977, čo vykonal bez vydania asanačného povolenia príslušného stavebného úradu a bez rozhodnutia Ministerstva kultúry SR o zrušení vyhlásenia kultúrnej pamiatky. Tomuto predchádzalo rozhodnutie č. P-01/2003 zo dňa 08.04.2003 obce Podbiel, ktorá ako príslušný stavebný úrad podľa § 117 zákona č. 50/1976 Zb. uložil navrhovateľovi pokutu vo výške 25.000,- Sk za priestupok podľa § 105 ods. 2 písm. c/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, ktorého priestupku sa dopustil odstránením stavby bez povolenia príslušného orgánu, kde z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že C. L. (navrhovateľ - poznámka odvolacieho súdu) ako spoluvlastník nehnuteľnosti sup. č. 176 dňa 04.04.2003 vykonal asanačné práce na danej nehnuteľnosti bez povolenia na odstránenie stavby a bez rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Žilina, kedy konal tak i napriek tomu, že bol upozornený, aby v asanačných prácach nepokračoval.

Rozhodnutie o uložení pokuty nadobudlo právoplatnosť dňom 08.04.2003, ktorým sa stalo právoplatné a vykonateľné. Ako vyplýva i z uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/1/2012 zo dňa 25.01.2012, tak z dokazovania krajský súd zistil, že skutok právne hodnotený ako trestný čin zneužívania vlastníctva podľa § 258 Trestného zákona, pre ktorý bolo dňa 28.05.2003 začaté trestné stíhanie a dňa 19.08.2003 navrhovateľovi vznesené obvinenie, je totožný so skutkom, ktorý bol rozhodnutím obce Podbiel ako príslušným stavebným úradom zo dňa 08.04.2003 č. P-01/2003 hodnotený ako priestupok podľa § 105 ods. 2 písm. c/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. Preto súd týmto uznesením zrušil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/46/2004 zo dňa 16.09.2010 a podľa § 223 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 11 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku per analogiam a s poukazom na článok 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd trestné stíhanie proti C. L. zastavil. Ešte predtým však Okresný súd Dolný Kubín svojím rozsudkom sp. zn. 3T/46/2004 zo dňa 16.09.2010 uznal navrhovateľa vinným, že dňa 04.04.2003 v čase najneskôr do 15.30 hod. v Pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry Podbiel, okres Tvrdošín, ako spoluvlastník odstránil zrubovú konštrukciu ľudového domu č. 176, ktorý je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu - registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok a chránený podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, teda poškodil dôležitý kultúrny záujem tým, že zničil vlastnú vec, ktorá požíva ochranu podľa osobitných predpisov, čím spáchal trestný čin zneužívania vlastníctva podľa § 258 Trestného zákona účinného do 01.01.2006 a za to ho odsúdil podľa § 258 Trestného zákona účinného do 01.01.2006 na peňažný trest vo výmere 1.000 eur, resp. pre prípad úmyselného zmarenia tohto trestu mu bol uložený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 dní nepodmienečne. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť uhradiť poškodenej strane Slovenskej republike, v zastúpení Pamiatkový úrad SR škodu vo výške 859,70 eur, so zvyškom bol poškodený odkázaný na občianske súdne konanie. O odvolaní obžalovaného navrhovateľa voči rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/46/2004 zo dňa 16.09.2010 Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 2To/118/2010 zo dňa 24.11.2010 rozhodol tak, že zrušil tento rozsudok len vo výroku o náhrade škody. Najvyšší súd SR svojím rozsudkom sp. zn. 3Tdo/33/2011 zo dňa 16.11.2011 o dovolaní navrhovateľa rozhodol tak, že uznesením Krajského súdu v Žiline z 24.11.2010 sp. zn. 2To/118/2010 z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku v znení účinnom do 31.08.2011 bol porušený zákon v ustanovení § 254 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31.12.2005 v neprospech obvineného navrhovateľa a napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a súčasne mu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Vo svojom rozhodnutí Najvyšší súd SR poukázal predovšetkým na skutočnosť, že si treba ujasniť, či skutok právne hodnotený ako trestný čin zneužívania vlastníctva podľa § 258 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, je totožný so skutkom hodnoteným stavebným úradom ako priestupok. V prípade kladnej odpovede na túto otázku je potrebné zistiť, či rozhodnutie stavebného úradu nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť, či sa teda stalo konečným rozhodnutím. Ak bude konštatovaná totožnosť skutku, trestné stíhanie by bolo neprípustné v zmysle § 11 písm. f/ Trestného poriadku účinného do 31.12.2005, kedy dikcia tohto ustanovenia zodpovedá obsahu článku 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práve v jeho zmysle je potrebné vyložiť pojem trestný čin.

Pri právnom posúdení súd vychádzal

Vzhľadom na zistený skutkový stav a citované ustanovenia (čl. 46 ods. 3, 4, čl. 51 ods. 1 Ústavy SR, z ust. § 6 ods. 1, 2, 3, 4, § 8 ods. 1 písm. a/, ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z. z.) ako i judikatúru a to uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 467/08 zo 16.12.2008 súd žalobu zamietol. Vychádzal pri tom z toho, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu nie je absolútne, ale podlieha zákonným obmedzeniam, upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie, kde v danom konkrétnom prípade tomu je tak v § 8 ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z. z. V konaní bolo nesporne zistené, že navrhovateľ sa dopustil konania - odstránenia stavby súpisné č. 176 v obci Podbiel, ktorá bola zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu - registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok, avšak za toto bol postihnutý dvakrát, a to v priestupkovom konaní, a navyše bolo voči nemu začaté trestné stíhanie, kde bol aj citovaným rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín uznaný za tento skutok vinným. Je však potrebné konštatovať, že k zrušeniu tohto rozsudku a k zastaveniu trestného stíhania voči navrhovateľovi došlo z jediného dôvodu, a to vzhľadom na právoplatné skončenie priestupkového konania za totožný skutok, kedy vzhľadom na článok 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pre vymedzenie totožnosti trestného činu sa rozumie pod týmto pojmom aj priestupok, prípadne iný správny delikt. V zmysle § 8 ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z. z. potom navrhovateľovi právo na náhradu škody nevzniklo, pretože jeho trestné stíhanie bolo zastavené len z toho dôvodu, pretože medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, nedovoľovala trestné stíhanie (oznámenie o podpísaní Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo

publikované pod č. 209/1992 Zb.), pokiaľ už bol navrhovateľ postihnutý v priestupkovom konaní. Zároveň skutočne treba brať aj do úvahy, že na navrhovateľovi nebol ani úplne, ani sčasti vykonaný trest, a preto by mu náhrada škody, resp. nemajetkovej ujmy nepatrila ani podľa § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. Zároveň súd poukázal na to, že § 6 a § 8 nemožno vykladať izolovane, nakoľko sú radené spolu v druhej časti zákona, ktorá upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Podotkol, že „skutok“, za ktorý bol postihnutý navrhovateľ v priestupkovom konaní, resp. za ktorý bol stíhaný, bol jednoznačne preukázaný, súd je v danom prípade viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o spáchaní tohto priestupku (§ 135 Občianskeho súdneho poriadku ďalej len „O. s. p.“). O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 151 ods. 1, ods. 2 O. s. p., pretože podľa úspechu vo veci trovy by prináležali odporcovi, avšak tomuto žiadne trovy nevznikli. Rozhodol preto, že mu tieto trovy nepriznáva.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu, ktorý navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vytýkal súdu, že na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu právnemu záveru, týkajúceho posúdenia zisteného skutkového stavu a vec nesprávne právne posúdil.

Navrhovateľ poukázal na to, že sa domáha nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami súdov, a to rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/46/2004 zo dňa 16.09.2010 a uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 24.11.2010 sp. zn. 2To/118/2010 v súlade s § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. Prvostupňový súd však jeho nárok nesprávne posudzoval podľa ust. § 8 zákona č. 514/2003 Z. z., čo je podľa jeho názoru absolútne v rozpore s logickým výkladom daného ustanovenia. Aplikácia ust. § 8 zákona prichádza do úvahy len v tom prípade, ak bola škoda spôsobená rozhodnutím o treste, ktorý bol na poškodenom úplne alebo sčasti vykonaný. V prejednávanej veci nebol trest uložený zrušenými rozhodnutiami súdov na ňom vykonaný ani len sčasti, čo konštatoval aj samotný prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (strana 12). Z uvedeného preto mu nie je zrejmé, z akých logických úvah vychádzal prvostupňový súd pri rozhodnutí vo veci, resp. pri argumentácii, že minimálne uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 24.11.2010 sp. zn. 2To/118/2010 splňa definíciu o treste, tak ako to má na mysli ust. § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. Považoval za nelogické, aby sa navrhovateľ domáhal náhrady škody z nezákonného rozhodnutia o treste, ktorý na ňom nebol ani len sčasti vykonaný. Navrhovateľ sa nestotožnil s tvrdením súdu, že ust. § 6 a § 8 nemožno vykladať izolovane, nakoľko sú radené spolu v druhej časti zákona. Zo systematického zaradenia zákonných ustanovení druhej časti zákona jednoznačne vyplýva, že sa jedná o samostatné ustanovenia upravujúce konkrétne nároky z titulu nezákonného rozhodnutia ako takého (§ 5 a § 6), nezákonného rozhodnutia o zatknutí, zadržaní alebo iného pozbavenia osobnej slobody (§ 7), nezákonného rozhodnutia o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutia o väzbe (§ 8) a z titulu nesprávneho úradného postupu (§ 9). Teda tieto zákonné ustanovenia je nutné vykladať samostatne v závislosti od uplatneného nároku, t.j. podľa toho, aký charakter má konkrétne rozhodnutie (o zatknutí, o treste, nesprávny úradný postup a pod.), z ktorého poškodený vyvodzuje svoj nárok na náhradu škody. Z vykonaného dokazovania však jednoznačne vyplýva, že on si uplatňuje svoj nárok na náhradu škody z titulu nezákonných rozhodnutí podľa § 5 a § 6 zákona a nie z titulu nezákonných rozhodnutí o treste ako to má na mysli ust. § 8 zákona. Podľa navrhovateľa podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade viaže na samotný výsledok trestného stíhania. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ust. § 5 a § 6 zákona je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov (vopred prerokovaný nárok na náhradu škody písomne podanou žiadosťou, čo navrhovateľ splnil) zásadne právo na náhradu škody. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Podstatnou skutočnosťou, z ktorej mal prvostupňový súd vychádzať pri rozhodovaní o veci samej a ktorú nesprávne právne posúdil, je to, že Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku zo dňa 16.11.2011 sp. zn. 3Tdo 33/2011 konštatoval, že bol porušený zákon v neprospech navrhovateľa a zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 24.11.2010 sp. zn. 2To/118/2010, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutie.

Z odôvodnenia rozsudku tiež podľa navrhovateľa vyplýva, že prvostupňový súd ho zrejme považuje za vinného keď v odôvodnení rozsudku totiž uvádza, že k zrušeniu rozsudku v trestnom konaní došlo jedine z dôvodu, že on bol postihnutý v priestupkovom konaní. Navrhovateľ sa domnieva, že z hľadiska uplatneného nároku je takéto odôvodňovanie zamietnutia žaloby nesprávne, nenáležité a nezákonné a navyše pre spravodlivé rozhodnutie vo veci aj nepodstatné. V zmysle ust. § 135 O. s. p. je predsa súd v občianskom súdnom konaní viazaný jedine rozhodnutím súdu v trestnom konaní o tom, že bol

spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Jediným orgánom, ktorému patrí právomoc rozhodnúť o vine obžalovaného (o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal), je výlučne súd v trestnom konaní. V žiadnom prípade táto právomoc nepatrí súdom v občianskom súdnom konaní. V súlade s ust. § 2 ods. 4 Trestného poriadku každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu. Ide o jednu zo základných zásad trestného konania, ktorá je upravená aj v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorú prvostupňový súd svojím právnym posúdením poprel tým, že si sám posúdil jeho vinu. On však odsúdený nebol a odsudzujúci rozsudok (rozhodnutie o vine) v jeho trestnej veci neexistuje. Podľa navrhovateľa odôvodnenie rozhodnutia súdu tiež nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a nespĺňa zákonné požiadavky preskúmateľnosti a presvedčivosti rozhodnutí. Na jednej strane (strana 12 rozsudku) uvádza, že navrhovateľ nemá nárok na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z. z. Na druhej strane však uviedol, že treba brať do úvahy aj to, že na ňom nebol ani úplne, ani sčasti vykonaný trest, a preto by mu náhrada škody nepatrila ani podľa § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. Zároveň prvostupňový súd uvádza, že navrhovateľ bol postihnutý dvakrát v priestupkovom konaní. Prvostupňový súd aplikoval na daný skutkový stav ustanovenia zákona, ktoré upravujú právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste a súčasne uvádza, že na ňom nebol vykonaný trest ani len z časti. Uvedené úvahy a zdôvodnenie prvostupňového súdu nedávajú podľa navrhovateľa žiaden súvislý sled logických argumentov, ktoré by odôvodňovali zamietnutie žaloby. Navyše, vecné odôvodnenie zamietnutia žaloby a právne posúdenie veci sú stručné, uvedené na pol strane, v jednom odseku na strane 12.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/, 2 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

V preskúmvanej veci si navrhovateľ uplatňoval voči odporcovi náhradu škody a to v zmysle ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorého základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom.

Táto mu mala vzniknúť rozhodnutím, ktoré v trestnom konaní vydal súd ako orgán štátu (rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 3T/46/2004-451 zo dňa 16.09.2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/118/2010 zo dňa 24.11.2010 bol navrhovateľ uznaný za vinného a bol mu uložený peňažný trest vo výmere 1.000 eur, ktorý pre prípad, že by obžalovaný výkon tohto trestu úmyselne zmaril, súd mu uložil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 dní nepodmienečne) a ktoré rozhodnutie bolo príslušným orgánom v dovolacom konaní ako nezákonné zrušené (Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 3Tdo/33/2011 zo dňa 16.11.2010 rozhodol, že podľa § 386 ods. 1 Tr. por. uznesením Krajského súdu v Žiline z 24. novembra 2010 sp. zn. 2To 118/2010, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 bol porušený zákon v ust. § 254 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 31.12.2005 v neprospech obvineného C. L. (navrhovateľa - poznámka odvolacieho súdu) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie krajského súdu sa zrušuje a súčasne zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol). Následne Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 2To/1/2012-511 zo dňa 25.01.2012 podľa § 257 písm. b/ Tr. por., účinného do 31.12.2015 (ďalej len Tr. por.) rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/46/2004 zo dňa 16.09.2010 zrušil. Podľa § 223 ods. 1 Tr. por., s poukazom na § 11 ods. 1 písm. f/ Tr. por. per analogiam a s poukazom na čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd trestné stíhanie proti obvinenému C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č. XXX, okres F. (navrhovateľovi - poznámka odvolacieho súdu) pre trestný čin zneužívania vlastníctva podľa § 258 Tr. zák., účinného do 31.12.2005, ktorý mal spáchať na tom skutkovom základe, že: dňa 04.04.2003 v čase najneskôr do 15.30 hod. v Pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry Podbiel, okres Tvrdošín, ako spoluvlastník odstránil zrubovú konštrukciu ľudového domu č. 176, ktorý je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu - registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok a chránený podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, zastavil vzhľadom

na už právoplatne skončené konanie o žalovanom skutku vo veci priestupku podľa § 105 ods. 2 písm. c/ zákona č. 50/1976 Zb. obcou Podbiel pod číslom P-01/2003 zo dňa 08.04.2003.

Okresný súd návrh navrhovateľa na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci zamietol s poukazom na ust. § 8 ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z. z. podľa ktorého právo na náhradu škody nevznikne ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čin prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest. Právo na náhradu škody podľa okresného súdu navrhovateľovi nevzniklo hlavne preto lebo k zrušeniu rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín a k zastaveniu trestného stíhania voči navrhovateľovi došlo vzhľadom na právoplatné skončenie priestupkového konania za totožný skutok, kedy vzhľadom na článok 4 protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pre vymedzenie totožnosti trestného činu sa rozumie pod týmto pojmom aj priestupok, prípadne iný správny delikt čiže preto, že medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, nedovoľovala trestné stíhanie (oznámenie o podpísaní Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo publikované pod č. 209/1992 Zb.), pokiaľ už bol navrhovateľ postihnutý v priestupkovom konaní. Náhrada škody, resp. nemajetkovej ujmy by podľa okresného súdu navrhovateľovi nepatrila ani podľa § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. lebo na navrhovateľovi nebol ani úplne, ani sčasti vykonaný trest. Zároveň súd poukázal na to, že § 6 a § 8 nemožno vykladať izolovane, nakoľko sú radené spolu v druhej časti zákona, ktorá upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Navrhovateľ v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúcej v aplikácii § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. s tým, že podľa neho mal súd aplikovať ust. § 5 a 6 zákona č. 514/2003 Z. z. v zmysle ktorých základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Nestotožnil sa tiež s tvrdením súdu, že ust. § 6 a § 8 nemožno vykladať izolovane, nakoľko sú radené v druhej časti zákona. Podľa navrhovateľa zo systematického zaradenia zákonných ustanovení druhej časti zákona jednoznačne vyplýva, že sa jedná o samostatné ustanovenia upravujúce konkrétne nároky z titulu nezákonného rozhodnutia ako takého (§§ 5 a 6), nezákonného rozhodnutia o zatknutí, zadržaní alebo iného pozbavenie osobnej slobody (§ 7), nezákonného rozhodnutia o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutia o väzbe (§ 8) a z titulu nesprávneho úradného postupu (§ 9). Teda tieto zákonné ustanovenia je nutné vykladať samostatne v závislosti od uplatneného nároku, t.j. podľa toho, aký charakter má konkrétne rozhodnutie (o zatknutí, o treste, nesprávny úradný postup a pod.), z ktorého poškodený vyvodzuje svoj nárok na náhradu škody.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V súlade s ust. čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Uvedené ustanovenie posilňuje § 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je podrobnejšie upravená v zákone č. 514/2003 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. 7. 2004 (a ktorým bol zrušený zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z dôvodovej správy k zákonu č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že cieľom zákona je úprava zodpovednosti za štátu za činnosť orgánov verejnej moci a upravuje aj zodpovednosť územnej samosprávy pri výkone samosprávnych funkcií v samostatnej pôsobnosti územnej samosprávy. Zároveň v rámci spoločných ustanovení obsahuje pre všetky orgány verejnej moci spoločnú právnu úpravu v prípadoch,

keď je možná a žiaduca. Zákon upravuje z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, dva odlišné okruhy zodpovednosti za škodu. Prvý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym rozhodnutím. Druhý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zároveň je v rámci zákona samostatne upravená zodpovednosť štátu za nezákonné zatknutie, zadržanie alebo iné pozbavenie osobnej slobody, rozhodnutie o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe.

Všeobecná úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je uvedená v § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. Na zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými v trestnom konaní týkajúcich sa rozhodnutí o väzbe, treste a ochrannom opatrení dopadá osobitná úprava § 8 ods. 1 až 3. Poškodeným je tu odsúdený, ktorý celkom alebo sčasti vykonal uložený trest a to na základe rozsudku či trestného rozkazu obsahujúceho výrok o treste. V danej veci bol v trestnom konaní uložený navrhovateľovi trest a to na základe rozsudku, pričom ako bolo nesporne zistené trest nebol navrhovateľom vykonaný. Preto sa na prípad nevzťahuje osobitná úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

Pokiaľ ide o ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. toto upravuje prípady kedy právo na náhradu škody nevznikne i keď inak podmienky zodpovednosti štátu za škodu by boli splnené. Vzhľadom na jeho znenie nemožno vyvodzovať že by sa ust. § 8 ods. 6 týkalo len trestu, ochranného opatrenia a väzby (napr. § 8 ods. 6 písm. c/ „ak súhlas daný poškodeným alebo príslušným štátnym orgánom, ktorý bol potrebný na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, bol vzatý späť, hoci sa tento súhlas podľa osobitného predpisu vyžaduje, 6/ - § 163a Trestného poriadku, § 8 ods. 6 písm. e/ „ak došlo k podmienčnému zastaveniu trestného stíhania podľa osobitného predpisu, 7/ § 307 Trestného poriadku“). Odvolací súd sa preto stotožnil s konštatovaním okresného súdu, že nemožno ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. vykladať izolovane od ust. § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Inak povedané ustanovenie by bolo použiteľné aj za stavu aplikovania ust. 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

Zhodne so záverom okresného súdu však nemohol uzavrieť, že na daný prípad, keď bolo zastavené trestné stíhanie možno aplikovať ust. § 8 ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého právo na náhradu škody nevznikne, ak medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone nedovoľuje trestné stíhanie. Podľa odvolacieho súdu, krajský súd v trestnej veci pri rozhodnutí o zastavení trestného stíhania vychádzal z ust. § 11 ods. 1 písm. f/ Tr. por. účinného do 31.12.2005, ktoré nepripúšťa trestné stíhanie ak bolo konštatovaná totožnosť skutku (skutok právne hodnotený ako trestný čin zneužívania vlastníctva a skutok hodnotený stavebným úradom ako priestupok), čo bol aj daný prípad, pričom Najvyšší súd SR v odôvodnení svojho uznesenia uvádza, že uvedená dikcia § 11 ods. 1 písm. f/ Tr. por. účinného do 31.12.2005 vo svojej podstate zodpovedá obsahu článku 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na toto odvolací súd v tejto veci poukazuje a pri svojom rozhodnutí zdôrazňuje. Vzhľadom na to nemožno konštatovať, že ide o prípad vyslovene konkrétnej medzinárodnej zmluvy vyhlásenej spôsobom ustanoveným v zákone, ktorá podľa ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. nedovoľovala trestné stíhanie.

Z týchto dôvodov mal podľa odvolacieho súdu okresný súd v danej veci právne vychádzať zo všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím uvedenej v ust. § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Rozsudok okresného súdu pre nesprávne právne posúdenie veci preto zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní sa okresný súd bude zaoberať predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a to existencia nezákonného rozhodnutia, existencia škody, príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím, ktoré všetky tri zákonné podmienky musia byť splnené. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách prvostupňového a odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.